

Сериозно раздвижување кај албанските и кај регионалните медиуми деновиве предизвика континуираниот настап во јавноста на одамна заборавениот Невзат Халили, кој борејќи се за наводната слобода и рамноправност на неговиот албански народ, спроведува деструктивни потези, со кои само брка петли во густа магла. Идејата за "Република Илирида" во западниот дел од Македонија, како платформа која произлезе од почетокот на деведесеттите години од минатиот век, сè уште е во проектниот ум на маргинализираниот и пропаднат Халили. Застанат со времето, закоравен во мислите, прави обиди за нова егзекуција на мирот, кривкиот соживот и територијалната целост на македонската држава. Она што особено изненадува во неговите аутсајдерски идеи, кои можеби не заслужуваат ниту внимание, а не, пак, толкување, е вмешувањето во спорот за името. Имено, самонареченото собрание на самонаречената "Република Илирида" стои на некаков категоричен став по прашањето на името на Македонија, предлагајќи

во иднина државата да се вика "Државна заедница на Македонија и на Илирида".

Според толкувањата на оваа иредентистичка доктрина предложеното име ја одразува структурата на населението, односно македонскиот и албанскиот народ. Таканареченото "Национално албанско движење Илирида" ги повикува сите македонски институции да обратат внимание на предлогот, како на име кое им одговара на Албанците од т.н. "Република Илирида". Халили оди и подалеку, барајќи од грчката Амбасада во Скопје, исто така, да го разгледа сè ова, бидејќи зад предлогот стоела севкупната албанска популација во Македонија, земајќи го предвид референдумот од 1992 година. Мислење се бара и од американското дипломатско претставништво во земјава. Халили и неговите истомисленници им предлагаат на актуелните албански пратеници во македонското Собрание, да се изјаснат за нацрт-рамката за да се овозможи навремено покренување на процедурите за поднесување амандмани за промена на сегашниот Устав на Република Македонија.

Заклучокот е дека доколку ова не се реализира и албанскиот фактор се игнорира, тогаш Македонија нема да може да постои.

Основите за оваа големоалбанска стратегија се поставени многу одамна, се возобновија на илегалниот референдум во 1992 година спроведен во западниот дел од Македонија, па оттогаш наваму процесот тече во континуитет. Реформскиот курс на балканските земји не претставува мерило, ниту поттик за напуштање на таквите доктринарни проекти. Изолирани во некој свој свет, кој застанал во периодот на најцрните премрежија на Балканот, овие неквалификувани политички ликови сега се обидуваат да му дадат ново светло на нацистичко-балистичкиот проект, кој пропадна на крајот од Втората светска војна. Се обидоа нешто да протуркаат преку медиумите и во август минатата година, но и тоа остана изолирано и земено како тема за анализа во оние кругови кои повеќе форсираат уназадување на регионот, отколку прогрес. Во 2007 година Халили и неговата парадружина повикаа на прогласување "федерална република Македонија", воспоставување дводомен парламент и ротирачко претседателско место во "македонско-албанската федерација", при што секоја година би се менувале претставниците од македонската и од албанската заедница. Тогаш дури беа повикани сите пратеници Албанци во македонското Собрание да го напуштат зданието и да го формираат парламентот на "Република Илирида", со седиште во Тетово. Според тековните точки од зацртаниот план, до конечното решавање на албанското прашање во Македонија, територијата на т.н. "Република Илирида" би била под контрола на одбранбени сили.

Како што и се очекуваше, македонската јавност воопшто не ѝ придаде значење на оваа хендикепирана идеја,

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

"ИЛИРИДА" - МАЧКИНА КАШЛИЦА ИЛИ РЕАЛНА ЗАКАНА ЗА МАКЕДОНИЈА!?

па сè остана како и ништо да не се случило. Ако се има предвид и фактот дека претседателот на самонареченото движење, Невзат Халили, сè уште се наоѓа на американската црна листа на лица на кои им е забранет влез во САД, тогаш е јасно колкав фактор може да биде оваа банда собрана околу него.

"ИЛИРИДА" КАКО ПРЕДИЗБОРЕН МАРКЕТИНГ

Сè уште кружи мислењето дека проектот "Илирида" е вештачки поттикната работа од страна на македонски струк-

тури, со цел да се деградира положбата на Албанците во Македонија. Според други, "Илирида" е основа за заплашување на македонскиот народ, која би испливала на површина во моментот кога власта ќе се почувствува загрошено, па прави обид за дефокусирање на вниманието од реалните секојдневни проблеми. Ваквите тези беа пуштени во јавноста пред шест години, непосредно пред одржувањето на парламентарните избори во земјава. Во тој период, со свои податоци во јавноста излезе Павле Трајанов, кој рече дека во случајот "Илирида" станува збор за сосема мала паравоена структура, која ја форсира Љубчо Георгиевски. Имено, Џафери и Тачи подготвувале паравоени единици во северозападниот дел од Македонија, кои во договор со Георгиевски, требало да го нарушат изборниот процес, со цел да не се заокружат резултатите од гласањето, па врз основа на тоа Георгиевски и Џафери си правеле простор да владеат до наредната година. Лицемерието одело и дотаму што одговорноста за тоа тие ја префрлиле на Невзат Халили. Слични обвинувања на сметка на Георгиевски тогаш искажа и Слободан Богоевски.

Демократската унија за интеграции, пак, во тоа време се пофали дека мнозинството од албанската популација е со партијата на Ахмети, па оттука не постоела опасност за Македонија, додека наводните екстремистички групи служеле за политички маркетинг во предизборната кампања.

"ИЛИРИДА" - АНТИЧЕТНИЧКИ ПРОЕКТ!?

Проектот "Илирида" кој идеолошки воскресна веднаш по осамостојувањето на Македонија, стана актуелен по аферата со т.н. паравојска. Главната улога

ШОВИНИЗАМ ПРОТКАЕН СО УМОБОЛНИ СИМПТОМИ

"Илирида" се наоѓа во Југоисточна Европа. Таа е самостојна од март 1991 година, кога албанските членови на парламентот, кои беа избрани на демократски избори, ја изгласаа нејзината независност. "Илирида" има 1.450.000 жители од кои 85 отсто се Албанци. Таа е создадена

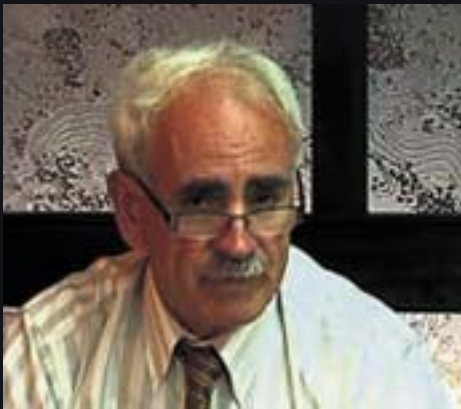
за да го заштити невиното албанско население од варварските акции на "Словените-терористи", кои во минатото извршиле масакри во Хрватска и во Босна, а кои човековата историја не ги памети. Илирида е родното место на "Александар Велики", а главен град е Шкупи. Струга е населена со 60 отсто Албанци и 30 отсто "Словени", Охрид е мултикултурен град со 52.300 жители, од кои 25.500 се Албанци, а 19.000 се "Словени". Меѓу XV и XVI век Охрид бил населен од емигранти со "словенско потекло", познати како "словенски Гупци", кои биле гладни и безумни криминалци на кои инцедотот, како и денес, им бил главна преокупација. "Словенските Македонци" и денес продолжуваат да уништуваат сè што не е словенско.

*извадок од шовинистичкиот текст на извесен медиум
"Илириа-прес"*

СТРАВОТ ОД АРКАН И ОД ШЕШЕЉ ГО ПОТТИКНАЛ ПРОЕКТОТ "ИЛИРИДА"?

духови го негираат ова објаснување на основоположниците на тој заговор против Македонија. Се поставува прашањето дали идејата за создавање на "Илирида" е испровоцирана од постојаните влегувања на Аркановци и Шешеловци во Гостиварско, Вратница и Милетино во тој период, како одбранбен механизам од напливот на српските четнички орди во тој период или сè тоа

Повеќето од анкетираниите Македонци, заедно со институциите се против можните промени на името, без разлика дали Македонија ќе биде членка на НАТО или на ЕУ. Доколку носителите на републичките функции во Македонија и македонскиот народ се против овие интеграции, никој не може да ги принуди Албанците да бидат жртва на македонската тврдоглавост. Бараме институциите на Република Илирида да бидат вклучени во процесот на разговорите за името. Исто така, бараме албанскиот јазик во сите општини каде градоначалници се Албанци, во службена употреба да го стават албанскиот јазик, како прв јазик, македонскиот како втор, а англискиот како трет јазик.

Невзат Халили

во тоа време ја имаше Митхат Емини, основач на ПДП, кој покрај создавањето на таа автономна област ја форсираше и идејата за формирање албански парамилитарни структури. Тоа е првиот обид за воено организирање на Албанците во Македонија, надвор од институциите на системот. Иако пред извесно време Емини јавно соопшти дека проектот "Илирида" е мртов, сепак веројатно таквите реторички се само за јавноста, додека стратешки сè уште не се отстапува од идеите востановени уште од времето на Призренската лига. Од оваа временска дистанца, анали-

Паско Кузман, реакција на обвинувањето на албанските историчари за време на ископувањата на скопското Кале, 2006 година

Нема "Илирида". Не постои такво нешто. Од која линија произлегуваат тие изјави дека археолозите, со археолошките ископувања можат да крадат или да обезличуваат или, пак, да фалсификуваат податоци кои ќе излегуваат од архивите на земјата. Нема никакви скриени намери. Паско Кузман не крадел, ниту ќе краде од илирско-дарданската албанска територија. Тоа не е "Илирида", но тоа е многу повеќе од "Илирида". Нема потреба од такви изјави бидејќи тоа не постои.

ТМРО апелира до македонскиот народ во Чаир, Бутел, Тетово, Гостивар, Маврово, Кичево и Струга да не подлегнува на психолошката војна. Повикуваме Македонците да не ги продаваат имотите на оние кои плаќаат неброени пари, сè со цел да оформат и да поврзат етнички чиста територија на македонска земја. Очигледно е зголемена активност на албанските фондови во пресрет на финалниот статус на албанското прашање, чија цел е на 100-годишнината од Призренската лига во 2012 година создавање на "Голема Албанија". Загрижува и инертноста на македонските државни институции и замизувањето пред овој процес, кој тлее со децении. Македонците немаат повеќе земја за продажба. Предлагаме итно донесување на закон за забрана на продажба на имот на определен период од 10 години и итни државни економски инвестиции во северозападна Македонија, каде 20 години нема инвестиции. Во контекст на овие мерки предлагаме и итна ревитализација на напуштените македонски огништа со стимулирање за враќање на иселените лица, но и политика на населување на македонско население од југоисточниот дел во северозападниот.

Ванчо Шехтански, ТМРО

зирајќи ги настаните од почетокот на деведесеттите години, заговорниците на таа платформа даваат објаснување дека целта не била ниту саботажа, ниту крваво воено востание, уште помалку некого да нападат. Единствената цел била да му се каже на секој оној кој влегувал во Македонија, дека повеќе нема да може тоа да го прави како порано. Ова се однесувало на Аркан, Шешел и на нивните приврзаници. Ако тоа била основната идеја на "илиридите", тогаш на посреден начин ѝ направила услуга на Македонија. Но, денешното повторно оживување на тие

е параван за правдањата, кои последниве година или две ја даваат веќе замрениите структури? На вакви трикови ниту будала не наследува. Но, уште поиритирачки се тоновите кои доаѓаат од старите албански структури дека она што не можеле да го остварат во 1991 година, сега истото тоа на многу пософистициран начин и по институционален пат го прави Али Ахмети. Ова можеби е точно. Доколку на ваков начин се спроведува идејата за "Илирида", тогаш реално е надлежните да се прашаат и да се преиспитаат како тоа да се неутрализира.